

N:o 80.

Ank. till Riksd. kansli den 3 maj 1898, kl. 3 e. m.

Memorial, i anledning af kamrarnes beslut beträffande Kongl. Maj:ts till Riksdagen aflåtna proposition, n:o 40, med förslag till lag angående ändrad lydelse af §§ 11, 21, 59 och 73 i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862, samt i ämnet väckta motioner.

Sedan Kongl. Maj:t genom proposition n:o 40 föreslagit Riksdagen att antaga ett propositionen bilagdt förslag till lag angående ändrad lydelse af §§ 11, 21, 59 och 73 i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862 — af hufvudsakligt innehåll, dels uti 11 §, att aktiebolag ej finge för andra beskattningsföremål än jordbruksfastighet utöfva kommunal rösträtt för mera än en tjugondedel af kommunens hela fyrktal, samt att ej någon finge rösta för högre röstetal än som sammanlagdt tillkomme öfrige röstegande inom kommunen, dels i 73 §, att för kommunalbeslut i fråga om upptagande af lån, stäldt på längre återbetalningstid än två år, skulle erfordras två tredjedelar af de i omröstningen deltagandes röster efter röstvärdet — hemställde lagutskottet i utlåtande n:o 50, att Riksdagen med afslag å samtliga i ämnet väckta motioner måtte bifalla Kongl. Maj:ts ifrågasvarande proposition. Denna hemställan blef af Första Kammaren godkänd, hvaremot Andra Kammaren med anledning af en utaf herr M. Dahn afgifven motion beslöt att, med godkännande af Kongl. Maj:ts framställning i öfrigt, antaga sådan lydelse af 11 § i förordningen om kommunalstyrelse på landet, att ej af aktiebolag rösträtt finge utöfvas för mera än en tjugondedel eller af annan röstberättigad för mera än en tiondedel af kommunens hela fyrktal, eller i något fall för högre röstetal än det, som motsvarade ett tusen fyrkar.

I anledning af de skiljaktiga beslut beträffande 11 §, hvori kamrarne sålunda stannat, framlade lagutskottet i memorial n:o 63 förslag

till sammanjemkning sålunda, att kamrarne, hvardera med frånträdande af sitt beslut, skulle antaga sådan lydelse af berörde 11 §, att ej någon finge utöfva rösträtt för mer än en tiondedel af kommunens hela fyrktal, att af aktiebolag rösträtt för andra beskattningsföremål än jordbruksfastighet ej finge utöfvas för mera än en tjugonedel af kommunens hela fyrktal, samt att ej någon finge rösta för högre röstetal, än som sammanlagdt tillkomme öfriga röstegande inom kommunen.

Enligt från kamrarne ankomna protokollsutdrag har detta sammanjemkningsförslag blifvit af båda kamrarne afslaget, vid hvilket förhållande frågan om ändring i 11 § af förordningen om kommunalstyrelse på landet måste anses hafva för denna riksdag förfallit.

Hvad angår de i Kongl. Maj:ts förenämnda proposition innefattade ändringsförslag beträffande 21, 59 och 73 §§ i berörda förordning hafva desamma visserligen blifvit af båda kamrarne godkända, men på grund af det sammanhang, som dessa ändringar ega med den i § 11 ifrågasatta ändring, kan något Riksdagens beslut om förstnämnda ändringars vidtagande ej anses hafva kommit till stånd.

Beträffande 59 §, är den i propositionen föreslagna lydelsen af nämnda paragraf för sitt berättigande bunden vid förutsättningen, att ändring i 11 § åvägabringas, och kan alltså ej ensam för sig antagas.

På sätt inhemtas af det vid propositionen fogade statsrådsprotokoll för den 28 sistlidne januari existerar jemväl samband mellan den i 73 § föreslagna ändring — hvaraf 21 §:s omformulering är en direkt följd — samt den ifrågasatta ändringen i 11 §, enär den förstnämnda tillkommit i afsigt att förstärka, ehuru i motsatt riktning, de i 11 § ifrågasatta garantierna mot obehörig röstöfvervigt inom kommunerna.

Vid ofvan angifna förhållanden måste därför, enligt utskottets mening, så väl Kongl. Maj:ts ifrågavarande framställning i dess helhet som de i ämnet väckta motionerna anses hafva förfallit; hvilket utskottet härmed för Riksdagen

anmäler.

Stockholm den 3 maj 1898.

På lagutskottets vägnar:

Carl B. Hasselrot.